

Tid til haven

Havetips uge 40

Af: Marianne Bachmann Andersen

Sådan får du succes med at lægge løg

Det er nu, du skal i gang med at lægge de forårsblomstrende løg. Måske har du allerede indkøbt et par poser med billede af flotte tulipaner eller botaniske iris? Du har måske også allerede været i gang med at grave løgene ned i dit bed, men hvordan sikrer man sig, at løgene faktisk bliver til de fantastiske blomster, som posens forside viser?

Løgenes kvalitet

Pris og kvalitet hænger ofte ret godt sammen – det gælder også for prydløg. Især Holland er kendt for deres store marker med maleriske mønstre af forskellige prydløg. Når disse prydløg er færdige med at blomstre, og løget har trukket vigtige næringsstoffer tilbage i jorden, så høster man løgene (lidt ligesom man høster kartofler). Herefter gennemgår løgene en større sortering, for de er bestemt ikke lige store. De allerstørste er de dyreste, og de allermindste bliver simpelthen lagt ned i en ny mark til næste års produktion. I dit lokale havecenter kan du købe store flotte prydløg, som til foråret er klar til at skyde frem og danne de smukkeste blomster.

Plantetidspunkt

Forårsløg lægges hvert efterår. Du kan starte allerede i september, men det går an at lægge prydløg helt frem til december. Tulipaner er den type løg, der kan lægges senest.

Plantedybde

Læg løget i en dybde, der svarer til dobbelt højde på løget. Dvs. er løget 4 cm, så skal det ned i 8 cm dybde. Brug gerne en løglægger – de har sågar cm mål på, så du nemt kan placere løget i den rigtige dybde.

Jordbundsforhold

De fleste haver med almindelig jord fungerer fint til prydløg. Jorden skal helst være porøs og nem at arbejde med. Er din jord hård og meget klistret, så skal du iblande en god krukkegul, når du planter løg. Undlad at lægge løg i jord, der om vinteren er vandlidende.

Vand og gødning

Få uger efter, at løget er lagt, vækkes løget af dvalen, og snart vil de første rødder søge ud i jorden. Det vil kun ske, hvis jorden er fugtig nok – det er ofte ikke noget problem om efteråret, men lægger du løg i krukke, kan det blive nødvendigt at vande flere gange. Tilfør gerne lidt organiske gødning i dit plantebed, når du har lagt dine prydløg.

Vidste du at du godt kan få glæde af dine løg, selvom du har besøg af dyr i din have?

- Rådyrsikre løg: kejserkroner, vibeæg, påskeliljer, pinseliljer, krokus, prydløg
- Mosegrisesikre løg: prydløg, påskeliljer, pinseliljer, kejserkroner, vibeæg

Hvilket frugttræ skal jeg vælge?

Efteråret er et rigtig godt tidspunkt at plante frugttræer på. På denne årstid kan du også smage på rigtig mange æblesorter, så du derved får lettere ved at beslutte, hvilken sort, du skal plante i din have.

Har kun plads til ét træ

Hvis du ikke har mulighed for at plante flere træer, så skal dit ene frugttræ være et såkaldt "familietræ", hvor der er podet flere forskellige æblesorter på samme træ. Forklaringen er, at æbler skal bestøves for at danne mange frugter. På familietræet vil sorterne derved bestøve hinanden og sikre en god høst.

Træets størrelse

Standardalderen på frugttræer solgt i pletter i havecentrene er 2 – 3 år. Træet har derfor allerede haft mulighed for at blomstre og måske sat et par frugter. Æbler er podet på en grundstamme, og det er denne grundstamme, der er med til at bestemme, hvor store æbletræerne bliver, når de er fuldt udviklet. Som eksempel er æbler podet på grundstammen M-9 kun 40% i forhold til den samme sort podet på en grundstamme af vildæble. De fleste æbletræer er podet på grundstammerne M-106 og M-7, som giver mellemstore træer.

Tidlige sorter

Både 'Discovery' og 'Rød Ananas' hører til sommeræblerne og de er søde og lækre begge to. Sommeræbler skal spises og anvendes med det samme – de kan ikke gemmes og lagres.

Mellem sorter

'Gråsten' æblet, som jo er kåret som Danmarks nationalæble, modner fra september og kan lagres til november. 'Sunrise' er en nyere sort, der ligeledes modner fra september har en rigtig god smag.

Sene sorter

'Rød Ingrid Marie' er et både kendt og elsket æble, der først fra oktober er moden. Den kan lagres frem til januar. Et godt bud på et krydderæble, som mange efterspørger til især bagværk, er sorten 'Holstein Cox'. Smagen minder meget om et 'Cox Orange' æble, men frugterne er større og træet er meget sundere.

FACEBOOK statements eller små hurtige beskeder

Efterårsferie er lig med familietid. Brug noget af tiden til at komme ud i haven og samle nedfaldne blade sammen – måske kan de allerflotteste bruges til at dekorere kort og æsker?

Hestekastanjerne falder fra træerne, og de er både dekorative og nyttige, hvis du sammen med børn eller børnebørn skal lave fantasidyr

Græskar og halloween hører til årstiden, så slip fantasien løs og lav fine hoveder eller blot græskar med fine mønstre. Husk også at det er årstid for pyntegræskar, som nemt får efterårskrukken op i et helt andet gear

Gåtur i skoven og ved stranden med en kurv over armen kan være en fantastisk mulighed for at slippe hverdagens pligter, og for børnene er det en god mulighed for at lægge elektronikken væk for en stund. Lad børnene være nysgerrige på alt lige fra mos, larver, svampe og muslingeskaller

Risikoen for at den første nattefrost rammer os rykker tættere på dag for dag. Georginerne ved det ikke, men en enkelt nat med frost, får de flotte planter til helt at kolapse. Skær derfor flittigt ind med alle de udsprungne blomster – måske er det for sent i morgen?

Der bliver færre og færre buketter i haven. Interessen for at binde dekorative kranser er helt vildt stigende, så indstil havebrillen på høst af materialer til kransbinding. Det kan være rosenhyben, hortensiablomster, buksbom, cypres, lærkegrene med kogler, kristtorn, rønnebær og meget, meget mere

Snart er kvæderne klar til at blive plukket. Som så mange andre frugter, er modningen lidt senere i år, og det gælder også for kvæder. HUSK dog at høste inden frosten ødelægger frugterne

Hasselbuskene bærer de lækreste friske nødder lige nu. Også valnødderne er faldet til jorden, så det gælder om at samle op, inden havens dyr får samlet til vinterlager

Græsplænen vokser ikke så meget længere, men skal dog klippes helt hen mod december måned, så den ikke bliver så langhåret, at risikoen for at få sneskimmel til vinter opstår

I dit havecenter kan du nu bestille og købe friskopgravede hækplanter. Det er barrodsplanter, der kommer direkte fra marken, og derfor er de lettere at få plantet hjemme hos dig. HUSK at der er stor forskel på, hvor god kvaliteten er. Det kan især ses på, hvor kraftige og hvor mange grene der er på hver plante. Jo kraftigere planter, jo hurtigere har du en tæt hæk